

#OP3NDATA@NL/H03z0?

*Een journalistieke blik
op open data bij de overheid*

Congres 31 mei, Utrecht

Arthur van Leeuwen

Chef redactie onderzoek Elsevier

Wat aan de orde komt:

- 1. Waar gaat term 'open data' eigenlijk over?*
- 2. Wat wil deze journalist weten over open data?*
- 3. Welke data gebruikt Elsevier en waarvoor?*
- 4. Waarom gebruikt Elsevier al die data?*
- 5. Via welke weg zijn de data verworven?*
- 6. Afwegingen bij behoefte aan data, keuze bron.*
- 7. Wat is usp van open data voor de media?*
- 8. Hoe werkt dat dan in de praktijk?*
- 9. Wat deze journalist graag wil. Ofwel: zes praktische eisen.*
- 10. Bedenkingen ...*

WAAR GAAT HET EIGENLIJK OVER?

- **Wat betekent: ‘open data’?**
- **Contramal van datajournalistiek?**
- **Hoe meer data, des te beter?**
- **Elke bron is mooi meegenomen?**
- **Bewijs van transparantie?**
- **Bewijs van openbaarheid?**
- **Of gewoon: voor de handigheid?**

WAT WIL JOURNALIST WETEN OVER OPEN DATA?

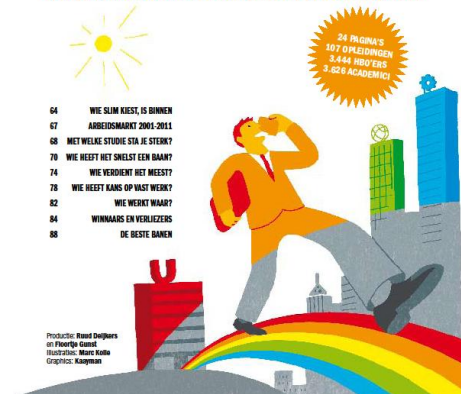
- Wat kan ik **precies** verwachten?
- Hoe **snel** kan ik data vinden?
- Hoe **betrouwbaar** zijn die data?
- Zijn de data **authentiek**, of bewerkt?
- Zijn bronnen **verifieerbaar**?
- Zijn de data **recent**?
- Heb ik volledig **zicht** op een terrein, sector?
- Kan ik er zelf mee rekenen: **ruw** of **geaggregeerd**?
- **Wie** kan ik zonodig vragen om uitleg?

WELKE DATA GEBRUIKT ELSEVIER?

ELSEVIER GIDS DE BESTE BANEN 2011

ELSEVIER/SEO-ONDERZOEK DE ARBEIDSMARKT VOOR HBO'ERS EN ACADEMICI

ELSEVIER

WELK TYPE DATA GEBRUIKT ELSEVIER?

- **Beste Scholen** Inspectie, scholen, CBS
- **Beste Banen** eigen enquête (met SEO),
CBS, CPB, SCP
- **Beste Gemeenten** 101 variabelen: o.m. CBS,
Planbureau voor de
leefomgeving, Rijksdienst
Cultureel Erfgoed, Dienst
Verkeer en Scheepvaart, COELO
(met Bureau Louter)

WELK TYPE DATA GEBRUIKT ELSEVIER?

- **Beste Studies** o.m./ Nationale Studentenenquête, Elsevier Faculty Rating, 1-cijfer Hoger Onderwijs, HBO-raad, VSNU, DUO (met ResearchNed)
- **Beste Ziekenhuizen** Inspectie (IGZ), Zichtbare Zorg, CQ-index verzekeraars, wachtlijsten VWS, jaarverslagen (met SiRM)
- **Beste Verpleeghuizen vergelijkbaar (met SiRM)**

WELK TYPE DATA GEBRUIKT ELSEVIER ?

- **Wie verdient wat?** Database Berenschot, eigen research, VEB
- **Toplocaties** CBS, UWV, eigen database (met Bureau Louter)
- **Veiligheid** CBS, Politie-monitor 2003/2005
- **Schorsingen scholen** eigen research samen met RTL4, 2004/2006
- **Geld schoolbesturen** eigen research, DUO
- **Toezicht HO** eigen research NVAO-rapporten

WELK TYPE DATA GEBRUIKT ELSEVIER ?

- **Neveninkomsten CvdK** **eigen research**
- **Moordlijst** **eigen documentatie en research**
- **Verkeersslachtoffers** **idem, Min. Van I&M**
- **Top-100 kunstenaars** **eigen research, buitenlandse bronnen**

WAAROM GEBRUIKT ELSEVIER AL DIE DATA?

Primair: antwoord vinden op een *journalistieke vraag!*

Two starting points of *Elsevier*:

- Publiek geld, dus publieke verantwoording
- *'News you can use'*: alles voor de lezer

VIA WELKE WEG ZIJN DE DATA VERWORVEN?

- **Institutionele bronnen, openbaar**
- **Institutionele bronnen, via WOB-procedure**
- **Institutionele bronnen, via de rechter**
- **Eigen enquêtes, zonder externe expertise**
- **Eigen enquêtes, met externe expertise**
- **Aanmaak eigen databases, uit eigen 'belwerk'**
- **Aanmaak eigen databases, uit diverse bronnen**

AFWEGINGEN BIJ BEHOEFTE DATA, KEUZE BRON:

- **Openbaar of geheim?**
- **Incidenteel of systematisch?**
- **Actueel of langjarig?**
- **Standaard of 'dump'?**
- **Uniek of algemeen?**
- **Ruw of geaggregeerd?**

DUS WAT IS USP VAN OPEN DATA VOOR MEDIA?

- **Alles van CBS, CPB, SCP, RIVM?**
- **Alle rapporten adviescommissies?**
- **Complete statistiek alle gemeenten?**
- **Alle geheime voorstudies adviescommissies?**
- **Alle dataverkeer ministeries – lagere overheden?**
- **Alles wat er überhaupt voorhanden is ... ?**
- **En dus: alles op één plek?**

HOE WERKT HET IN DE PRAKTIJK?

- **Eén webadres?**
- **Wie heeft dumprecht of dumpplicht?**
- **Wie heeft toegang, en tot wat?**
- **Kan eraan worden gemorreld? (Wikipedia)**
- **Hebben overheden vaste procedures?**
- **Is daar toezicht op?**
- **Hoe zit het met de bronverwijzing?**

WAT DEZE JOURNALIST GRAAG WIL:

- **Geen romantiek van de vrije grabbelton!**
- **Onmisbare metadata:**
 - **Efficiënte, hanteerbare taxonomie**
 - **Handige zoekstructuur**
 - **Snelle beschikbaarheid data**
 - **Check op bronnen**
 - **Consolidatie**
 - **Up to date**

OFWEL, ZEVEN PRAKTISCHE EISEN:

- 1. Snel en slim**
- 2. Betrouwbaar**
- 3. Authentiek**
- 4. Verifieerbaar**
- 5. Relevant**
- 6. Recent**
- 7. Historisch archief**

BEDENKINGEN:

- Schijnopenheid
- Doel in plaats van middel
- Megalomaan project, replica informatiestroom van overheden en bureaus
- Toegevoegde waarde t.o.v. bestaande bronnen
- Group Think van *datagroupies*

Dus:

- Voor wie: overheid, publiek, media?
- De baten versus de kosten!

#OP3NDATA@NL